

EDUSKUNNAN VASTAUS 283/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi joukkoliikennelain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi joukkoliikennelain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 315/2014 vp).

Valiokuntakäsittely

Liikenne- ja viestintävaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LiVM 34/2014 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

joukkoliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan joukkoliikennelain (869/2009) 22 §:n 3 momentti, 33 §:n 2 ja 3 momentti sekä 47 §:n 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 33 §:n 2 ja 3 momentti laissa 1219/2011,
muutetaan 1 §:n 1 ja 3 momentti, 2 §, 9 §:n 1 momentti, 16 §, 19 §:n 1 momentin 3—5 kohta ja 2 momentti, 22 §:n 1 momentti, 2 momentin 5 kohta ja 4 momentti, 23 §:n 1 momentti, 27 §:n 1 momentti, 30 §:n 1—3 momentti, 30 a §:n 2 momentti, 57 §:n 1, 2 ja 5 momentti sekä 58 §,
sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti, 16 § sekä 57 §:n 1, 2 ja 5 momentti laissa 389/2013, 2 § osaksi laeissa 1219/2011 ja 389/2013, 9 §:n 1 momentti, 19 §:n 1 momentin 3—5 kohta ja 2 momentti sekä 30 §:n 1 momentti laissa 1219/2011 sekä 30 a §:n 2 momentti ja 58 § laissa 872/2012, sekä
lisätään 9 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1219/2011, uusi 5 momentti, lakiin uusi 10 a §, 19 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1219/2011, uusi 6 kohta, 45 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin siitä lailla 1219/2011 kumotun 50 §:n tilalle uusi 50 § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan joukkoliikenteenä harjoitettavaan ammattimaiseen henkilöiden kuljetamiseen tiellä linja-autolla, jollei rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluis-

ta sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EY) N:o 1370/2007, jäljempänä *palvelusopimusasetus*, tai muista Euroopan unionin asetuksista muuta johdu. Lain 2 §:n 1 ja 6 kohdan, 3—7 §:n, 8 §:n 1 momentin, 9 §:n 1 ja 2 momen-

tin, 47 ja 48 §:n, 49 §:n 2 momentin, 52 §:n, 53 §:n 3 momentin sekä 57 ja 58 §:n säännöksiä sovelletaan myös palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettavaan joukkoliikenteeseen. Lain 2 §:n 7 kohdan, 14 §:n, 6 luvun sekä 53 §:n 2 momentin säännöksiä sovelletaan vain palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettavaan joukkoliikenteeseen.

Tämän lain 2 §:n 1 ja 7 kohdan, 3—7 ja 14 §:n, 6 luvun sekä 57 §:n säännöksiä sovelletaan myös raideliikenteeseen.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *joukkoliikenteellä* yleisesti käytettävissä tai tilattavissa olevaa, useiden ihmisten kuljettamiseen tarkoitettua ammattimaista markkinaehtoisesti tai palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettua linja-autoliikennettä ja palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettua raideliikennettä;

2) *markkinaehtoisella liikenteellä* linja-autolla harjoitettavaa muuta kuin palvelusopimusasetuksen mukaista liikennettä;

3) *tilausliikenteellä* markkinaehtoista liikennettä, jota harjoitetaan vain tilauksesta yksilöitävissä olevan tilaajan etukäteen määräämällä tavalla;

4) *reittiliikenteellä* markkinaehtoista liikennettä, joka on säännöllistä, jonka palvelut ovat yleisesti käytettävissä ja jonka reitin päätepisteet, pysäkit sekä aikataulun luvan myöntävä viranomainen vahvistaa;

5) *kutsujoukkoliikenteellä* markkinaehtoista liikennettä, joka on paikallista tai seudullista taikka alueellista ja jatkuvaluonteista, jota ajetaan ainoastaan etukäteen tehdystä tilauksesta ja jonka reitti ja aikataulu määräytyvät näiden ennakkoon tehtyjen tilausten perusteella ja tilattujen kuljetusten yhdistelyn avulla; kuljetusten yhdistelyllä tarkoitetaan vähintään kolmen ennakkoon tilatun kuljetuksen yhdistämistä yhdeksi reitiksi;

6) *liikenteestä vastaavalla henkilöllä* maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1071/2009, jäljempänä *EU:n liikenteenharjoittaja-asetus*, 2 artiklan 5 kohdassa ja 4 artiklassa tarkoitettua henkilöä;

7) *käyttöoikeussopimuksella* julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) 5 §:n 6 kohdassa määriteltyä palveluja koskevaa käyttöoikeussopimusta.

9 §

Liikenteen harjoittamiseen oikeuttavat luvat ja asiakirjat

Ammattimainen henkilöiden kuljettaminen tiellä linja-autolla korvausta vastaan on sallittu joukkoliikenneluvan, reittiliikenneluvan tai kutsujoukkoliikenneluvan perusteella. Liikenteen harjoittamisesta viranomaisen kanssa tehdyn sopimuksen perusteella säädetään palvelusopimusasetuksessa.

Kansainvälisen liikenteen harjoittamisesta määrätään linja-autoilla harjoitettavaa satunnaisista kansainvälistä matkustajaliikennettä koskevan sopimuksen (Interbus-sopimus) tekemisestä tehdyssä neuvoston päätöksessä 2002/917/EY tarkoitettussa sopimuksessa, jäljempänä *Interbus-sopimus*, ja kahdenkeskisissä sopimuksissa sekä säädetään kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1073/2009, jäljempänä *EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskeva asetus*, jossa myös säädetään kabotaasiliikenteen harjoittamisesta.

10 a §

Joukkoliikenteen valtakunnallinen kehittäminen

Liikennevirasto vastaa joukkoliikenteen valtakunnallisesta kehittämisestä.

16 §

EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

Sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään kuluttaja-asiamiehen ja kuluttajariitalautakunnan toimivallasta, Liikenteen turvallisuusvirasto on matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 181/2011, jäljempänä *EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskeva aset*us, 28 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.

19 §

Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset

Joukkoliikennelupa myönnetään hakijalle:

3) jota tai jonka Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 2 §:ssä tarkoitettua organisaatiohenkilöä taikka näiden määräämisvallassa arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla olevaa yhteisöä ei ole asetettu konkurssiin sen toimiessa joukkoliikenne- tai taksilupaa vaativalla toimialalla kahden viimeisimmän vuoden aikana;

4) jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä eikä muita ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hakijan maksukykyyn nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin;

5) jota ei ole määrätty liiketoimintakieltoon eikä väliaikaiseen liiketoimintakieltoon;

6) joka ei ole tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta olennaisesti laiminlyönyt työsuojelulain (55/2001), työehtosopimuslain (436/1946), työaikalain (605/1996) tai vuosilomalain (162/2005) mukaisten työsuhde-etuuk-

sien suorittamista taikka tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaista työntekijän pakollista vakuutusvelvollisuutta.

Joukkoliikennelupa myönnetään EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 ja 7 artiklan ja tämän pykälän 1 momentin 3, 4 ja 6 kohdan vaatimukset täyttävälle oikeushenkilölle, jonka liikenteestä vastaava henkilö täyttää mainitun asetuksen 4, 6 ja 8 artiklassa säädetyt vaatimukset sekä tämän pykälän 1 momentin 2 ja 5 kohdan edellytykset. Lisäksi hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten tulee olla 20 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineisia.

22 §

Reittiliikenneluvan myöntämisen edellytykset

Reittiliikennelupa myönnetään hakijalle, jolla on joukkoliikennelupa ja joka sitoutuu harjoittamaan liikennettä 48 §:ssä tarkoitettun laatulupauksensa mukaisesti.

Reittiliikenneluvan myöntävä viranomainen voi hylätä hakemuksen, jos:

5) hakija on ilman viranomaisen 33 §:n nojalla tekemää liikenneluvan peruuttamispäätöstä viimeksi kuluneen kahden vuoden aikana lopettanut reittiliikenteen tai kutsujoukkoliikenteen harjoittamisen;

Sovellettaessa 2 momentin 1—4 kohtaa hake-
mus voidaan hylätä myös osittain.

23 §

Kutsujoukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset

Kutsujoukkoliikennelupa myönnetään hakijalle, jolla on joukkoliikennelupa ja joka sitoutuu harjoittamaan liikennettä 48 §:ssä tarkoitettun laatulupauksensa mukaisesti.

27 §

Reittiliikenneluvan hakeminen ja muuttaminen

Reittiliikennelupaa koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava liikenteen reitti, kaikki pysäkit, aikataulu ja liikenteen aiottu aloittamisaika, ajankohdat, jolloin liikenteen aikatauluja voidaan muuttaa, sekä tarvittaessa liikenteen luonne. Hakemukseen on tarvittaessa liitettävä selvitys siitä, että haetut väylät ja pysäkit ovat liikennöintiin käytettävissä. Lisäksi hakemuksessa on ilmoitettava, onko hakemuksen jättämistä edeltänyt 7 §:ssä tarkoitettu liikenteenharjoittajien välinen yhteistyö. Hakemukseen on liitettävä 48 §:ssä tarkoitettu liikennepalveluja koskeva laatulupaus tai siinä on ilmoitettava, mistä Internet-osoitteesta se on saatavilla. Hakemus on toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle viimeistään kolme kuukautta ennen aiottua liikenteen aloittamisaikaa.

30 §

Liikenneluvan voimassaoloaika ja ehdot

Joukkoliikennelupa on voimassa viisi vuotta. Joukkoliikenneluvan alkuperäiskappaleen lisäksi liikenteenharjoittajalle annetaan liikenteessä käytettävien autojen enimmäismäärää vastaava määrä joukkoliikenneluvan oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, joiden turvaominaisuudet vastaavat EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa sekä asetuksen liitteessä I yhteisöluvalle ja sen jäljennöksille asetettuja vaatimuksia.

Reittiliikennelupa on voimassa enintään kymmenen vuotta. Siinä on vahvistettava luvan voimassaoloaika, liikenteen reitti, kaikki pysäkit ja aikataulu sekä ajankohdat, jolloin liikenne on aloitettava ja jolloin liikenteen aikatauluja voidaan muuttaa, sekä tarvittaessa liikenteen luonne.

Kutsujoukkoliikennelupa on voimassa enintään viisi vuotta. Siinä on vahvistettava luvan voimassaoloaika, toiminta-alue, kuvaus matko-

jen yhdistelystä sekä ajankohta, jolloin liikenne on aloitettava.

30 a §

Valvonta

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on vähintään kerran kalenterivuodessa selvitettävä jonkin 19 §:ssä säädetyn liikenneluvan myöntämisen edellytyksen osalta, täyttävätkö luvanhaltijat edelleen tämän edellytyksen. Organisaatiohenkilöistä selvitys on tehtävä vain, kun siihen on erityinen syy.

45 §

Valtionrahoituksen käyttötarkoitukset

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä joukkoliikenteen valtionavustusten myöntämisestä.

50 §

Kuolinpesän oikeus jatkaa liikennettä

Jos joukkoliikenneluvan haltija kuolee, kuolinpesä saa jatkaa liikennettä enintään kuuden kuukauden ajan kuolinpäivästä, jos se kolmen kuukauden kuluessa kuolinpäivästä ilmoittaa EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4 artiklan edellytykset täyttävän liikenteestä vastaavan henkilön lupaviranomaiselle.

57 §

Tietojen luovuttaminen

Liikenteenharjoittajalla on velvollisuus liike- ja ammattisalaisuuden estämättä luovuttaa harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää sekä talouttaan koskevia tietoja liikenne- ja viestintäministeriölle valtakunnallisen liikenteen palvelutason määrittelyä varten sekä Liikennevirastolle tai sen toimeksiannosta toi-

mivalle taholle tilastointia, tutkimusta ja kehittämistä varten.

Liikenteenharjoittajalla on velvollisuus liike- ja ammattisalaisuuden estämättä luovuttaa 3 luvussa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille niiden toimivaltaan kuuluvan liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevia tietoja palvelutason määrittelyä ja liikenteen suunnittelua varten. Liikenteenharjoittajan on luovutettava ajantasaiset liikenteen reitti-, pysäkki- ja aikataulutiedot toimivaltaisille viranomaisille ja Liikennevirastolle liikennepalveluista tiedottamista varten. Toimivaltaisen viranomaisen on luovutettava ajantasaiset liikenteen reitti-, pysäkki- ja aikataulutiedot Liikennevirastolle liikennepalveluista tiedottamista varten.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä siitä, mitä tietoja ja missä muodossa liikenteenharjoittajan tai toimivaltaisen viranomaisen tulee luovuttaa 1—3 momentin perusteella. Liikennevirasto antaa tarkemmat määräykset sen vahvistamien pysäkkitunnisteiden käytöstä sekä 1—3 momentissa tarkoitettujen tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

58 §

Oikeus rekisteritietojen ja muiden valvontatietojen saantiin

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja muulta julkista tehtävää hoitavalta välttämättömät tiedot liikenneluvan myöntämiseksi, val-

vonnan suorittamiseksi sekä luvan peruuttamisen edellytysten selvittämiseksi.

Lisäksi Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus saada 1 momentissa mainittuja tietoja vastaavat välttämättömät tiedot rikosrekisteristä, sakkorekisteristä, ajoneuvoliikennerekisteristä, ulosottorekisteristä, liiketoimintakieltorekisteristä ja verotuksen tietojärjestelmästä sekä välttämättömät tiedot mainituista rekistereistä seuraavien asioiden käsittelemistä varten:

- 1) varoituksen antaminen;
- 2) EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklassa tarkoitetun henkilön soveltumattomuuden selvittäminen;
- 3) liikenteenharjoittajan vakavaraisuuden osoittamiseksi annetun vakuuden palauttaminen.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot saadaan pyytää:

- 1) liikenneluvan hakijasta ja haltijasta;
- 2) liikenteestä vastaavasta henkilöstä;
- 3) yrityksen toimitusjohtajasta;
- 4) vastuunalaisista yhtiömiehistä; ja
- 5) Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettusta organisaatiohenkilöstä tai 1 kohdassa tarkoitettusta organisaatiosta, jossa hakijan organisaatiohenkilö on organisaatiohenkilöasemassa.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____.

Laki

tieliikennelain 88 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tieliikennelain (267/1981) 88 c §:n otsikko ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 234/2006, seuraavasti:

88 c §

Lasten turvalaitteen käyttöä ja vammaisten ja paareilla matkustavien henkilöiden kuljetuksia koskevat vastuusäännökset

ulos ja että tähän tarvittavia laitteita käytetään asianmukaisesti. Ajoneuvon kuljettajan on lisäksi huolehdittava siitä, että matkustajien pyörätuolit ja paarit on kiinnitetty ajoneuvon asianmukaisesti.

Jos ajoneuvo on rekisteröity kuljettajan lisäksi korkeintaan 16 matkustajalle, ajoneuvon kuljettajan on huolehdittava siitä, että matkustajat voivat siirtyä turvallisesti ajoneuvon ja siitä

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annettuun lakiin (693/2006) siitä lailla 1283/2011 kumotun 26 §:n tilalle uusi 26 § seuraavasti:

26 §

Kuolinpesän oikeus jatkaa liikennettä

Jos yhteisöluvan, kotimaan liikenneluvan tai traktoriliikenneluvan haltija kuolee, kuolinpesä saa jatkaa liikennettä enintään kuuden kuukauden ajan kuolinpäivästä, jos se kolmen kuukauden kuluessa kuolinpäivästä ilmoittaa EU:n lii-

kenteenharjoittaja-asetuksen 4 artiklan edellytykset täyttävän liikenteestä vastaavan henkilön lupaviranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 10 päivänä helmikuuta 2015